

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000034

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-01-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ібрагімова Ірина Василівна

2. Iryna V. Ibrahimova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0404-0478

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 20-02-2025

Спеціальність за освітою: Медико-профілактична справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7558

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.33, 76.33.33

Тема дисертації:

1. Гігієнічна регламентація нових пестицидів, запропонованих до застосування на яблуневих садах та виноградниках

2. Hygienic Regulation of New Pesticides Proposed for Use in Apple Orchards and Vineyards

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена проблемі гігієнічної регламентації нових пестицидних формуляцій, які запропоновані для захисту яблуневих садів та виноградників. Фрукти і ягоди є основними складовими раціонального харчування, джерелом поживних нутрієнтів, які мають протизапальні та антиоксидантні властивості (поліфеноли, антоціани, лікопін, ресвератрол, бета-каротин, кверцетин, нарингін, нобілетин, та ін.) [21, 259]. Зазначені речовини позитивно впливають на здоров'я та самопочуття людини, покращують як фізичне, так і психічне здоров'я, а також допомагають у профілактиці різних неінфекційних захворювань (серцево-судинних та неврологічних захворювань, ожиріння, цукрового діабету, остеоартриту, онкопатології та ін.) [323]. Аналіз вмісту нутрієнтів у винограді показав наявність мінеральних речовин (Fe, P, Zn і K), жирних кислот (лінолевої, олеїнової та пальмітинової кислот) у вижимках винограду [247]. Загалом

у світі існує проблема забруднення харчових продуктів токсичними хімічними речовинами внаслідок природного та антропогенного впливу. Найбільш поширеними забруднювачами є пестициди та інші хімічні речовини, такі як поліхлоровані біфеніли (ПХБ) та важкі метали [238, 220]. Технологія вирощування рослинницької продукції в сільському господарстві неможлива без застосування хімічних засобів захисту рослин. Хімічний метод захисту рослин простий, доступний, надійний та ефективний [16]. Пестициди дозволяють господарствам підвищити свою ефективність, збільшити врожаї і скоротити втрати від шкідливих факторів. Без застосування пестицидів різко зростає забур'яненість полів і число хворих рослин, в результаті чого знижується врожайність [251, 193]. Необхідність використання агрохімікатів для досягнення високих урожаїв та захисту рослин від шкідників є очевидною. Відмова від пестицидів є загрозою продовольчій безпеці населення країни [194]. Незважаючи на переваги вирощування сільськогосподарських культур із застосуванням пестицидів, існує водночас ймовірність їх негативного впливу на довкілля, що може призвести до скорочення біологічного різноманіття. При застосуванні засобів захисту рослин практично не уникнути забруднення повітря робочої зони, ґрунту та ґрунтових вод [74, 231, 233]. Деякі пестициди можуть досить довго зберігатися в навколишньому середовищі. Найнебезпечніші можуть зберігатися в ґрунті протягом багатьох років (8-12 років) [251, 244]. Забруднення ґрунту і вод призводить до ризику контамінації рослинної продукції пестицидами, що робить їх небезпечними для здоров'я. При невмілому застосуванні пестицидів, можна завдати значної шкоди не тільки навколишньому середовищу, а й здоров'ю людини. Пестициди, після потрапляння в організм людини та накопичення там у великих кількостях, можуть призвести до розвитку багатьох хронічних захворювань і гострих отруєнь, а також до збільшення кількості вроджених аномалій розвитку і дитячої смертності. Ще однією негативною властивістю пестицидів є те, що вони можуть виводитися з організму і передаватися дітям разом з молоком матері, що годує [135]. Проблема безпечного застосування пестицидів залишається на сьогодні дуже актуальною, адже асортимент препаратів надзвичайно широкий, щороку оновлюється і характеризується значним різноманіттям властивостей, механізмом дії, впливу на людину, теплокровних тварин і корисних організмів, поведінки в навколишньому середовищі та післядії [251]. В нинішніх умовах товаровиробники з кожним роком все більше надають перевагу біологічному захисту, який є альтернативою хімічному методу, і який стає все більш актуальним. Практична зацікавленість біологічними методами зумовлена тим, що вони безпечні для людини і теплокровних тварин. Фактори біологічного захисту не забруднюють навколишнє середовище, проявляють високу селективність, зручні для масового виробництва та мають невичерпні ресурси для цього. Ось чому для рослин вони є екологічно безпечною і пріоритетною формою в довготривалих програмах боротьби зі шкідливими організмами [166, 191, 297]. Усе вищевикладене дозволяє зробити висновок, що гігієнічна оцінка та регламентація нових пестицидів, які запропоновані до застосування на яблуневих садах та виноградниках з метою мінімізації потенційного ризику для здоров'я працівників сільського господарства та населення, зниження пестицидного навантаження на об'єкти довкілля є актуальною в сучасній агропромисловості.

2. The thesis is dedicated to the hygienic management of new pesticide formulations for the protection of apple orchards and vineyards. Fruits and berries are key components of a balanced diet, serving as sources of nutrients with anti-inflammatory and antioxidant properties (polyphenols, anthocyanins, lycopene, resveratrol, beta-carotene, quercetin, naringin, nobiletin, etc.) [21, 259]. These substances affect positively human health and well-being, improving both physical and mental health, and contributing to the prevention of various non-communicable diseases (cardiovascular diseases, neurological disorders, obesity, diabetes, osteoarthritis, cancer, etc.) [323]. An analysis of the nutrient content in grapes revealed the presence of essential minerals (Fe, P, Zn, and K) and fatty acids (linoleic, oleic, and palmitic acids) in grape pomace [247]. Overall, food contamination by toxic chemicals due to natural and anthropogenic factors represents a global concern. The most common contaminants include pesticides and other chemical substances such as polychlorinated biphenyls (PCBs) and heavy metals [220, 238]. The technology of crop production is impossible without the use of the plant protection products. Chemical methods of plant protection are easy, accessible, reliable, and effective [16]. Pesticides enable farms to increase their efficiency, boost yields, and reduce losses caused by harmful factors. Without the pesticides, weed

infestation and the plants' affection by diseases sharply increase, which results in a decline in crop yields [193, 251]. The necessity of using agrochemicals to achieve high yields and protect crops from pests is evident. The refusal to use pesticides poses a threat to the food security of the country's population [194]. Despite the advantages of cultivating agricultural crops using pesticides, there is also a potential negative environmental effect, leading to a reduction in biodiversity. When using plant protection chemicals, it is almost impossible to avoid contamination of the working environment air, soil, and groundwater [74, 231, 233]. Some pesticides can persist in the environment for extended periods, with the most hazardous ones remaining in the soil for many years, up to 8-12 years [244, 251]. Soil and water contamination increases the risk of pesticide residues in crops, as it makes them hazardous for health. Improper use of pesticides can cause significant harm not only to the environment but also to human health. When pesticides enter the human body and accumulate in large quantities, they can cause numerous chronic diseases, acute poisoning, as well as an increase in congenital developmental abnormalities and infant mortality. Another harmful property of pesticides is that they can be excreted from the body and children may be poisoned through breast milk [135]. The issue of safe pesticide use remains highly relevant today, as the range of products is vast, constantly updated each year, and characterized by a wide variety of properties, purposes, modes of action, effects on humans and warm-blooded animals, behavior in the environment, and effect after application [251]. Nowadays, manufacturers are increasingly favoring biological protection methods each year as an alternative to chemical methods, which are becoming more relevant. The practical interest in biological methods is driven by their safety for humans and warm-blooded animals. The practical interest in biological methods is due to their safety for humans and warm-blooded animals. Biological protection factors do not pollute the environment, they exhibit high selectivity and are convenient for mass production, with inexhaustible resources for this purpose. This is why biological methods are considered an environmentally safe and priority approach for plants in long-term pest management programs [166, 191, 297]. All of the above allows us to conclude that the hygienic assessment and regulation of new pesticides used in apple orchards and vineyards, aimed to minimize potential health risks to agricultural personnel and the population, as well as reduce the pesticide burden on the environment, is highly relevant in modern agro-industry.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ібрагімова І.В., Вавріневич О.П., Антоненко А.М., Омельчук С.Т., Бардов В.Г. Токсиколого-гігієнічна оцінка нової діючої речовини класу аверсектинів – мілбемектину і препарату на його основі Мілбенок 1 %, KE. Medical science of Ukraine = Медична наука України. 2022.Vol. 18, № 3. С. 87-93.
- Iryna Ibrahimova, Olena Vavrinevych, Sergii Omelchuk. Assessment of the risk of adverse effects of different pesticide groups for humans consuming apples and grapes treated with pesticides. Wiadomości Lekarskie. Vol. LXXVI, Issue 9 September 2023. 2008-2014 (Scopus)
- Ібрагімова І. В., Вавріневич О. П. Оцінка ризику та гігієнічна регламентація застосування інсектициду мілбенок на основі нової сполуки класу аверсектинів мілбемектину. Вісник Вінницького національного медичного університету, 2023, Т. 27, №4: 635-640
- Ібрагімова І.В., Вавріневич О.П. Гігієнічна оцінка ризику для людини при застосуванні інсектицидів на основі етофенпроксу за токсичними параметрами. Medical science of Ukraine/ Медична наука України. 2024. Vol. 20. № 1. 107-114

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0110U105601, 0113U006335, 0119U102201, 0119U102203, 0119U001973, 0119U001807, 0119U103005, 0119U102990, 0118U005025, 0119U000068, 0117U006023, 0121U111605, 0116U007537, 0118U003932.

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вавріневич Олена Петрівна
2. Olena P. Vavrinevich

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4871-0840

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьмінов Борис Павлович
2. Borys P. Kuzminov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8693-1046

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабієнко Володимир Володимирович

2. Volodymur V. Babienko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4597-9908

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Благая Анна Вікторівна

2. Anna V. Blagaia

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2451-9689

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зінченко Тетяна Іванівна

2. Tetiana I. Zinchenko

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3541-9480

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Коршун Марія Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Коршун Марія Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна